ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΛΟΥΪΖΑΣ

βαρῶνος Τρέϊγ μοῦ διηγήθηκε μιὰ μέρα τὴν ἑξῆς ἱστορία :

«— Ὁ πατέρας μου, ὅπως ξέρετε, ἦταν συνταγματάρχης τοῦ ἱππικοῦ. Ὡς ὀρδινάντσα του εἶχε ἕνα ψηλὸ παλληκάρι, ποὺ κατήγετο ἀπὸ κάποιο χωριὸ τῆς Βορεινῆς Γαλλίας. Ἀργότερα, ὅταν παραιτήθηκε ἀπὸ τὸ στρατό, πῆρε τὸν νέο αὐτὸ στὸ σπίτι του γιὰ ὑπηρέτη. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ πατέρας μου θὰ ἦταν σαράντα χρόνων περίπου. Ἐγὼ ἤμουν τριάντα. Μέναμε τότε στὴ Βαλρέννη, στὸν ἰδιόκτητο πῦργο μας, κοντὰ στὴν Γκοντεμπίκ-ἄν-Κώ. Πρέπει νὰ σημειώσετε ὅτι ἡ καμαριέρα τῆς μητέρας μου, ἦταν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀπὸ τὰ ὡραιότερα κορίτσια τοῦ τόπου, ξανθή, λεπτοκαμομένη, ἕνα ζωντανὸ λουλοῦδι.

Πρέπει νὰ σᾶς ὁμολογήσω ἀκόμη ὅτι αὐτὸ τὸ χαριτωμένο κορίτσι μοῦ ἄρεσε ὑπερβολικὰ καὶ πολλὲς φορές, ὅταν τύχαινε νὰ λείπουν ἀπὸ τὸ σπίτι οἱ γονεῖς μου, τῆς γλυκομιλοῦσα, τὴν ἐχάϊδευα καὶ τὴν ἀγκάλιαζα δειλά. Ὤ, τίποτε παραπάνω, σᾶς βεβαιῶ ! Ἐξ ἄλλου, ἦταν τίμιο κορίτσι. Κ' ἐγὼ σεβόμουν πολὺ τὸ σπίτι μου.

Μολαταῦτα, ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό, ἀνακαλύψαμε ὅτι ὁ ὑπηρέτης τοῦ πατέρα μου, ἡ πρώην ὀρδινάντσα του, ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν ὑπηρέτριά μας. Ἐνῶ πρῶτα ἦταν χαρούμενος, ζωηρός, τώρα εἶχε γίνει ἀφηρημένος, λιγόλογος καὶ ἀπέφευγε πολλὲς φορὲς νὰ μᾶς συναντᾶ.

— Τί ἔχεις, Γιάννη ; Ἄρρωστος εἶσαι ;

Ὁ πατέρας μου τὸν ρωτοῦσε συχνὰ χαμογελῶντας :

— Ὄχι, ὄχι κύριε βαρῶνε ! Δὲν ἔχω τίποτα.

— Τί λοιπὸν καὶ κοκκίνιζε.

Ἄρχισε, ὁ δύστυχος, νὰ σβύνη σιγὰ-σιγά. Συχνά, ἐνῶ μᾶς σερβίριζε στὸ τραπέζι, τοῦ ἔπεφταν τὰ πιάτα καὶ τὰ μαχαιροπήρουνα ἀπὸ τὰ χέρια του. Καταλάβαμε τότε ὅτι δὲν ἦταν καθόλου καλὰ καὶ καλέσαμε τὸ γιατρὸ νὰ τὸν δῆ. Ὁ γιατρὸς τὸν ἐξήτασε καὶ μᾶς εἶπε ὅτι ἦταν προσβεβλημένη ἡ σπονδυλική του στήλη καὶ τὸ νευρικό του σύστημα. Τότε, ὁ πατέρας μου, ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ τὸν ὑπηρέτη του, σκέφθηκε νὰ τὸν στείλη σ' ἕνα νοσοκομεῖο γιὰ νὰ γίνη καλά. Ὅταν ὅμως ὁ Γιάννης ἔμαθε τὴν ἀπόφασι αὐτὴ τοῦ πατέρα μου, κατσούφιασε. Κ' ἕνα πρωΐ, τὴν ὥρα ποὺ ὁ κύριός του ξυριζόταν, τοῦ εἶπε δειλά :

— Κύριε βαρῶνε !

— Ἐ, παιδί μου !

— Εἶνε ἀνώφελα γιὰ μένα τὰ φάρμακα καὶ οἱ γιατροί...

— Τί θέλεις τότε ;

— Νὰ παντρευτῶ...

Ὁ πατέρας μου ξαφνιάστηκε :

— Τί θέλεις, εἶπες ; Νὰ παντρευτῆς ;

— Ναί, μόνο μὲ τὴν παντρειὰ θὰ γίνω καλά...

— Ὥστε εἶσαι ἐρωτευμένος, κανάγια ;

— Μάλιστα, κύριε βαρῶνε !

Ὁ πατέρας μου ἔβαλε τότε κάτι γέλια, τόσο δυνατά, ποὺ ἡ μητέρα μου, ἀκούγοντάς τον ἀπ' τὸ διπλανὸ δωμάτιο, τοῦ φώναξε :

— Τί ἔπαθες καὶ γελᾶς ἔτσι, Γκοτράν ;

— Ἔλα, ἔλα γρήγορα νὰ σοῦ πῶ, Κατερίνα.

Καὶ διηγήθηκε μ' ἀσυγκράτητα γέλια στὴ μητέρα μου ὅτι ὁ Γιάννης ἦταν ἄρρωστος ἀπό... ἔρωτα !

Ἡ μητέρα μου, ἀντὶ νὰ γελάση, ρώτησε μὲ σοβαρὸ ὕφος τὸν ὑπηρέτη μας :

— Καὶ ποιὰν ἀγαπᾶς, Γιάννη ;

— Τὴ Λουΐζα, κυρία βαρώνη, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Τότε ἡ μητέρα μου τοῦ εἶπε μὲ τὸν πιὸ κατηγορηματικὸ τόνο :

— Ἔννοια σου, Γιάννη... Θὰ κυττάξουμε νὰ σὲ παντρέψουμε μαζύ της.

Ὅταν ὅμως ἐκάναμε λόγο στὴ Λουΐζα, αὐτὴ ἔφερε ἀντιρρήσεις στὴν ἀρχή. Δὲν ἐσκόπευε, ἔλεγε, νὰ παντρευτῆ. Ὁ πατέρας μου ὅμως τὴν ἐπίεσε καὶ ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ δεχθῆ.

Τῆς ἔδωσε ἕνα μικρὸ χτῆμα γιὰ προῖκα καὶ τοὺς στεφάνωσε ὁ ἴδιος.

Μόλις ἔγινε ὁ γάμος τους, ἔφυγαν ἀμέσως ἀπὸ τὸν πῦργο κ' ἔκανα νὰ τοὺς ἰδῶ τρία χρόνια.

Ἔπειτα ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ χρόνια ἔμαθα ὅτι ἡ Λουΐζα πέθανε φθισική. Ἐντωμεταξὺ ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μητέρα μου εἶχαν πεθάνει κ' αὐτοί. Πέρασαν σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἄλλα δυὸ χρόνια χωρὶς νὰ δῶ τὸ Γιάννη. Κάποτε, μιὰ φθινοπωρινὴ μέρα, δὲν ξέρω τί μοῦ ἦρθε, νὰ πάω νὰ κυνηγήσω στὸ χτῆμα τοῦ Γιάννη.

Ὅταν ὁ Γιάννης μὲ εἶδε, ἔκανε σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρά του. Τὸ βράδυ ἐφάγαμε μαζύ. Ἔξω ἔβρεχε δυνατά.

Ἔξαφνα, τὴν ὥρα ποὺ τρώγαμε, ὁ Γιάννης μοῦ εἶπε μὲ ὕφος ἀνήσυχο :

— Κύριε βαρῶνε, θέλω νὰ σᾶς πῶ κάτι...

— Σ' ἀκούω, τοῦ εἶπα.

— Θυμόσαστε, βέβαια, τὴ Λουΐζα, τὴ γυναίκα μου...

— Διάβολε ! πῶς δὲν τὴ θυμᾶμαι !

— Ἡ Λουΐζα λοιπόν, πρὶν κλείση γιὰ πάντα τὰ μάτια της, μοῦ εἶπε νὰ σᾶς πῶ κάτι... Ξέρετε ὅτι ἡ φτωχὴ Λουΐζα πέθανε ἀπὸ τὸ στῆθος της... Ἀπὸ θλίψη... Ἀπὸ μαρασμό... Ὅταν παντρευτήκαμε ἐδῶ, ἄλλαξε ἀμέσως. Τὰ μάγουλά της βαθούλωσαν, χλώμασε, ἄρχισε νὰ σβύνη, νὰ μαραζώνη. Ὁ γιατρὸς μοῦ εἶπε πὼς εἶχε προσβληθῆ τὸ στῆθος της. Κ' ὅ,τι κ' ἂν κάναμε, στάθηκε ἀδύνατο νὰ τὴ σώσουμε... Ἡ δύστυχη γυναίκα ἔσβυνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Καταλάβα ὅτι δὲν εἶχε ζωὴ πειά, ὅτι κάθε προσπάθεια γι' αὐτὴ ἦταν ἀνώφελη. Ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ, ἕνα παγερό, ἀλησμόνητο χειμωνιάτικο βράδυ, μοῦ ζήτησε νὰ φέρω τὸν παπᾶ γιὰ νὰ τὴν κοινωνήση. Κι' ὅταν ἦρθε ὁ παπᾶς, μοῦ εἶπε μυστικά του :

— Πρωτοῦ κλείσω τὰ μάτια μου, Γιάννη, θέλω νὰ σοῦ πῶ ἕνα μυστικό, ποὺ σοῦ τόκρυβα τόσον καιρό. Ἔχω ὑποχρέωσι νὰ σοῦ τὸ πῶ. Ἄκουσέ με λοιπόν : Νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι ποτέ, ποτὲ δὲν σὲ ἀπάτησα στὴ ζωή μου. Σοῦ στάθηκα πάντα πιστή. Ὁ παπᾶς, ποὺ ξέρει τὴν ψυχή μου, μπορεῖ νὰ τὸ βεβαιώση αὐτό. Μάθε λοιπὸν ὅτι ἔγινα φθισική... ὅτι πεθαίνω... πεθαίνω γιατὶ δὲν μποροῦσα νὰ ζήσω μακρυὰ ἀπὸ τὸν πύργο... μακρυὰ ἀπὸ τὸν κύριό μου, τὸν νεαρὸ βαρῶνο Τρέϊγ, γιὰ τὸν ὁποῖον ἔννοιωθα μιά... μιὰν ἀγάπη ἀκατανίκητη. Ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτὸς μὲ θανάτωσε. Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ καταλάβα ὅτι δὲν θὰ τὸν ξαναδῶ πειά, ἀπὸ τότε ἄρχισα νὰ λιγνεύω, νὰ σβύνω... Ἂν μποροῦσα νὰ τὸν δῶ, ἔστω καὶ μιὰ φορὰ στὸ διάστημα αὐτό, θὰ γινόμουν καλὰ ὁρισμένως... Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγο θὰ κλείσω γιὰ πάντα τὰ μάτια μου, θέλω νὰ τοῦ τὸ πῆς αὐτό, Γιάννη... Τ' ἀκοῦς ;... Ὁρκίσου μπροστὰ στὸν παπᾶ ὅτι θὰ τοῦ τὸ πῆς ! Ἔτσι, ἂν ἡ ζωὴ στάθηκε πικρὴ καὶ δυστυχισμένη γιὰ μένα, ὁ θάνατός μου τοὐλάχιστον νὰ μοῦ εἶνε γλυκός...

Ὡρκίστηκα μπρὸς στὸν παπᾶ ὅτι θὰ ἐκπληρώσω τὴν τελευταία ἐπιθυμία τῆς ἐτοιμοθάνατης. Καί, ὅπως βλέπετε, κράτησα τὸ λόγο μου.

Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴ συγκίνησι ποὺ ἔνιωσα ἐκείνη τὴ βροχερὴ νύχτα ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ λόγια ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ δυστυχισμένου ἐκείνου ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου εἶχα σκοτώσει τὴ γυναίκα, χωρὶς κἂν νὰ τὸ θέλω, χωρὶς ποτὲ νὰ τὸ ὑποψιαστῶ.

— Φτωχέ ! Φτωχὲ Γιάννη ! μουρμούρισα.

Καὶ μ' ἔπιασαν τὰ δάκρυα. Θυμοῦμαι ὅτι ἔκλαψα σὰν μωρὸ παιδί, ἐκείνη τὴ νύχτα. Ἔξω ἔβρεχε ἀκόμη...

Ἔξαφνα ὁ Γιάννης μοῦ εἶπε δακρυσμένος κ' αὐτός :

— Θέλετε νὰ δῆτε τὸν τάφο της ;

Κούνησα καταφατικὰ τὸ κεφάλι μου, γιατὶ δὲν μποροῦσα ν' ἀρθρώσω λέξι ἀπὸ τὴ συγκίνησι.

Σηκώθηκε ἐπάνω, ἄναψε ἕνα φανάρι καὶ σὲ λίγο βρεθήκαμε στὸ δρόμο. Νομίζω ὅτι περπατούσαμε ἕνα τέταρτο μέσα στὴ βροχὴ καὶ στὸ πυκνὸ σκοτάδι.

Ὅταν φτάσαμε στὸ νεκροταφεῖο, μοῦ ἔδειξε τὸν τάφο τῆς Λουΐζας καὶ μοῦ ἔφερε μὲ τὸ φανάρι ἀπὸ ἐπάνω γιὰ νὰ διαβάσω τὴν ἐπιγραφὴ ποὺ ἦταν χαραγμένη στὴ μαρμάρινη πλάκα. Ἐδιάβασα :

Λουΐζα Μορνιέ,
Σύζυγος τοῦ Ἰωάννου Λεμπρυμάν.
Ὑπῆρξε πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη εἰς τὸν ἄνδρα της
Ὁ θεὸς ἂς ἀναπάψη τὴν ψυχήν της.

Εἴμαστε γονατιστοὶ κ' οἱ δυὸ μας μέσ' στὴ λάσπη, μόλις συγκρατώντας τὰ δάκρυά μας. Στὶς λοξὲς ἀκτῖνες τοῦ φαναριοῦ, ἔβλεπα τὴ βροχὴ νὰ δέρνη τὸ μάρμαρο τοῦ τάφου καὶ συλλογίστηκα τὴν πεθαμένη...

— Φτωχὴ ! Φτωχὴ Λουΐζα ! μουρμούρισα.

... ...

Ἀπὸ τότε πηγαίνω τακτικὰ στὸν τάφο της καὶ τὸν ραίνω μὲ λουλούδια.

Αὐτή, κύριοι, εἶνε ἡ ἱστορία μου...»

Μιὰ μέρα πῆγα νὰ κυνηγήσω στὸ χτῆμα τοῦ Γιάννη...